

Sygn. akt **XXVC 254/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział XXV Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Michał Jakubowski

Protokolant: Karolina Knieć – Owczarek

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2019 r. w Warszawie na rozprawie sprawy

z powództwa **Z. G.**

przeciwko **(...) Bank S.A. z siedzibą w W.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

orzeka

1. Pozbawia w całości wykonalności tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 23 lipca 2012 r., nr (...) wystawionego przez (...) Bank S.A. z siedzibą w W., opatrzonego przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie, Wydział VIII Cywilny, klauzulą wykonalności z dnia 12 listopada 2012 r. nadaną w sprawie o sygn. akt VIII Co 6204/12.
2. Zasądza od pozwanego (...) Bank S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda Z. G. kwotę 11 817,00 zł (jedenaście tysięcy osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 10 800,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt **XXV C 254/18**

UZASADNIENIE

Powód wystąpił o pozbawienie wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 23 lipca 2012 r. nr (...) wystawionego przez (...) Bank S.A. z siedzibą w W. opatrzonego przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie Wydział VIII Cywilny klauzulą wykonalności z dnia 12 listopada 2012 r., sygn. akt VIII Co 6204/12.

Uzasadniając przedmiotowe roszczenie powód zarzucił, iż (...) został wystawiony w sposób niewłaściwy, gdyż wysokość zadłużenia powoda ujęta w tym tytule nie odpowiada faktycznej wysokości zadłużenia kredytobiorcy wynikającego z tytułu umowy kredytu hipotecznego. Ponadto tytuł ten został wystawiony w dniu, w którym wierzytelność banku nie była wymagalna z uwagi na nieskuteczne wypowiedzenie tej umowy przez bank. Powód zarzucał również tytułowi egzekucyjnemu, iż pozostaje w obrocie prawnym, mimo zbycia objętej nim wierzytelności przez powoda na inny pomiot nie będący bankiem (pozew - k. 5-16; pismo procesowe z 02 maja 2018 r. – k. 90-92).

Pozwany w odpowiedzi na pozew uznał powództwo w części przekraczającej kwotę wyegzekwowaną od powoda w toku postępowania egzekucyjnego, prowadzonego w oparciu o sporny tytuł wykonawczy w związku z cesją wierzytelności na rzecz (...) Fundusz (...) z siedzibą we W.. W zakresie kwoty wyegzekwowanej od powoda, strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa, zaprzeczając zasadności roszczeń powoda. W piśmie z 07 lipca 2019 r. pozwany poinformował, że w sprawie egzekucyjnej prowadzonej w oparciu o tytuł wykonawczy nie wyegzekwowano żadnej kwoty (odpowiedź na pozew – k. 52-53v; pismo procesowe z 05 lutego 2019 r. – k. 125-125v; pismo z 07 lipca 2019 r. – k. 181).

Sąd ustalił, co następuje.

W dniu 27 października 2010 r. pomiędzy (...) Bank S.A. z siedzibą w W. a Z. G. została zawarta umowa kredytu hipotecznego nr (...) (dalej także jako Umowa kredytu). Integralną częścią tegoż stosunku prawnego był (...) Bank S.A.; oświadczenie kredytobiorcy o poddaniu się egzekucji; harmonogram spłat (dowód: Umowa kredytu – k. 20-25; oświadczenie o poddanie się egzekucji – k. 26; Regulamin – k. 58-63; harmonogram spłat – k. 64-69, 70-75).

Pismem z 21 marca 2012 r. Bank złożył Kredytobiorcy oświadczenie o wypowiedzeniu przedmiotowej Umowy kredytu, wskazując jako przyczynę powstanie zaległości w spłacie kredytu. Bank wskazał jednocześnie, że rozważy możliwość cofnięcia powództwa w przypadku uregulowania zaległości w łącznej kwocie 25 571,59 zł (dowód: pismo z 21 marca 2012 r. wraz z potwierdzeniem nadania przesyłki pocztowej oraz adnotacjami operatora pocztowego – k. 56-57v; wyciąg z historii spłat – k. 70-75; kalkulacja naliczania odsetek – k. 76-77).

W dniu 23 lipca 2012 r. pozwany wystawił przeciwko powodowi Bankowy Tytuł Egzekucyjny ((...)) nr (...). Postanowieniem z 12 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie nadał powyższemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności (dowód: (...) k. 27; postanowienie z 12 listopada 2012 r., VIII Co 6204/12 – k. 28).

Bank w oparciu o powyższy tytuł egzekucyjny wszczął przeciwko Kredytobiorcy postępowanie egzekucyjne prowadzone przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie G. O. (KM (...)). W toku przedmiotowego postępowania, nie wyegzekwowano od Z. G. na rzecz (...) Bank S.A. żadnej kwoty (okoliczność bezsporna, przyznana przez pozwanego; dowód: pismo komornika sądowego z 02 lipca 2019 r. – k. 173).

W dniu 31 marca 2014 r. Bank zawarł z (...) Fundusz (...) (...) z siedzibą we W. umowę sprzedaży wierzytelności nr (...), którą objęta została m.in. wierzytelność wynikająca z Umowy kredytu (okoliczność bezsporna; dowód: umowa cesji – k. 29-36v; Aneks nr 1 z 31 marca 2014 r. – k. 37-38).

(...) Fundusz (...) (...) z siedzibą we W. wystąpiła w dniu 31 marca 2017 r. przeciwko W. G. oraz dłużnikowi rzeczowemu o zapłatę należności wynikającej z Umowy kredytu (okoliczność bezsporna; dowód: pozew – k. 39-42).

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie powołanych w treści uzasadnienia dokumentach urzędowych, prywatnych oraz wydrukach, złożonych w kopiach oraz uwierzytelnionych odpisach, których wartości dowodowej żadna ze stron nie podważała. Zważywszy na ostateczne stanowiska procesowe stron, zwłaszcza stanowisko pozwanego, Sąd nie miał uzasadnionych podstaw do podważania wartości dowodowej złożonych dokumentów.

Wobec treści pisma komornika sądowego z 02 lipca 2019 r. (k. 173) oraz pisma pozwanego z 08 lipca 2019 r. (k. 181), Sąd oddalił wniosek pozwanego o dołączenie akt postępowania egzekucyjnego, wystosowany w początkowej fazie procesu. Przedmiotowy wniosek dowodowy był zbędny dla rozstrzygnięcia, okoliczność braku wyegzekwowania przez pozwanego od powoda jakichkolwiek należności w oparciu o ww. tytuł wykonawczy została wyczerpująco wyjaśniona i potwierdzona przez pozwanego.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo podlegało w całości uwzględnieniu.

Na kanwie niniejszego postępowania nie mogło budzić wątpliwości, iż ze względu na rodzaj zwalczanego przez powoda tytułu wykonawczego (tytuł egzekucyjny nie będący orzeczeniem sądu zaopatrzonego w sądową klauzulę wykonalności – art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), dłużnik mógł podnosić wszelkie zarzuty materialnoprawne, kwestionujące tytuł wykonawczy tak co do zasady jak i samej wysokości. Środkiem obrony dłużnika przed egzekucją opartą na bankowym oświadczeniu o dobrowolnym poddaniu się egzekucji jest wyłącznie powództwo opozycyjne uregulowane w art. 840 k.p.c. Wtedy po raz pierwszy może dojść do zbadania oświadczenia o poddaniu się egzekucji pod kątem jego zgodności z prawem materialnym.

Przedstawiona wyżej konstatacja wynika z faktu, iż zakres kognicji sądu w postępowaniu klauzulowym ((...)) był ograniczony. Kontrola Sądu co do bankowych tytułów egzekucyjnych sprowadzała się wyłącznie do badania zachowania w nich wymogów ustawowych przewidzianych dla takiego tytułu, co wynikało z treści uchylonego już obecnie art. 786² § 1 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym na dzień zaopatrzenia (...) w klauzulę wykonalności). Zgodnie z tym przepisem, w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, sąd bada, czy dłużnik poddał się egzekucji oraz czy roszczenie objęte tytułem wynika z czynności bankowej dokonanej bezpośrednio z bankiem lub z zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z tej czynności.

Zdarzeniem prawnym, które zadecydowało o treści rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie był przelew wierzytelności po powstaniu kwestionowanego tytułu egzekucyjnego oraz brak wyegzekwowania w oparciu o tenże tytuł jakichkolwiek kwot przez pozwanego od powoda. Ostatnia uwaga powodowała przy tym to, iż ocena ważności łączącego strony stosunku prawnego, skuteczności złożonego przez pozwanego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu, ocena ewentualnej abuzywności wskazywanych przez powoda postanowień, a także stanu zadłużenia powoda w ramach Umowy kredytu stało się zbędne.

Zdaniem Sądu, zważywszy na treść pisma procesowego pozwanego z 05 lutego 2019 r. (k. 125v), w którym wskazano, że pozwany w odpowiedzi na pozew wskazał błędną kwotę wyegzekwowaną na podstawie tytułu wykonawczego, pozwany wnosi o oddalenie powództwa wyłącznie co do kwoty wyegzekwowanej od powoda, uznając powództwo w pozostałym zakresie oraz pisma pozwanego z 08 lipca 2019 r. (k. 181), w którym wskazał, iż nie wyegzekwował od powoda żadnych należności, należało domniemywać, że strona pozwana de facto uznała powództwo w całości.

Zgodnie z art. 213 § 2 k.p.c. Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Uznanie powództwa jest aktem dyspozycyjności materialnej pozwanego, który za zasadne uznaje roszczenie powoda, a w konsekwencji godzi się na wydanie wyroku uwzględniającego żądanie pozwu (wyrok SN z 14 września 1983 r., III CRN 188/83, OSNC 1984/4/60).

W świetle zebranego w sprawie materiału procesowego, w szczególności dokumentów o charakterze urzędowym i prywatnym, nie ulegało wątpliwości, że uznanie powództwa przez pozwanego w pełni odpowiadało prawu. Nawet jednakże przyjmując, że pozwany nie uznał w całości żądań pozwu i tak podlegałoby ono uwzględnieniu w pełnym wymiarze ze względu na skuteczność wspomnianej umowy przelewu wierzytelności, przy jednoczesnym braku wyegzekwowania przez Bank w oparciu o tytuł wykonawczy jakichkolwiek należności od Kredytobiorcy.

Poza sporem pozostawało, iż pozwany sprzedał wierzytelność przysługującą mu względem powoda na podstawie Umowy kredytu na rzecz podmiotu trzeciego. Ze względu na nabywcę spornej wierzytelności tj. fundusz sekurytyzacyjny, wypełniona została dyspozycja art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. W orzecznictwie za ugruntowane uznać należy bowiem zapatrywanie zgodnie z którym w przypadku dokonania cesji wierzytelności na rzecz podmiotu niebędącego bankiem, podmiotowi temu nie przysługuje uprawnienie do wystąpienia do sądu z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności (...) na rzecz następcy prawnego wierzyciela (w zakresie braku możliwości wystąpienia przez inny podmiot aniżeli bank z wnioskiem o nadanie (...) klauzuli wykonalności w trybie art. 788 k.p.c. zob. m.in. uzasadnienie uchwały SN z 29 czerwca 2016 r., III CZP 29/16, LEX nr 2067028). Wyrazem przyjętej linii orzeczniczej jest fakt, iż nabywca wierzytelności wynikającej z Umowy kredytowej, nie będący bankiem, już wystąpił przeciwko Kredytobiorcy z powództwem o zapłatę.

Mając zatem na uwadze skutki przelewu wierzytelności wynikające z art. 509 i nast. k.c., należało przyjąć, iż zbycie wierzytelności objętej (...) zaopatrzonym w klauzulę wykonalności prowadzi do wygaśnięcia zobowiązania względem zbywającego wierzytelność. Cesjonariusz nie będący bankiem nie może bowiem wstąpić w prawa wierzyciela w trybie art. 788 k.p.c. Cedent natomiast nie może egzekwować wierzytelności stwierdzonej w przedmiotowym tytule wykonawczym, z uwagi na utratę statusu wierzyciela w zakresie kwoty objętej umową cesji (załącznik do umowy – k. 102 załączonych akt – (...) opiewa na tożsame kwoty w zakresie kapitału i odsetek umownych – k. 27). Jednocześnie skoro pozwanemu nie udało się wyegzekwować żadnej kwoty od powoda, zbędnym jest badanie merytorycznych podstaw do wystawienia spornego tytułu egzekucyjnego, stanu i podstaw wyliczenia wysokości zobowiązania powoda.

Przedmiotowe elementy oraz zarzuty powoda będą rozpatrywane merytorycznie w procesie o zapłatę zainicjowanym przez cesjonariusza.

Sprzedaż wierzytelności powoduje, że wystawiony wcześniej tytuł egzekucyjny traci podstawę prawną, a nadaną mu klauzulę wykonalności sąd powinien uchylić (zob. wyrok SN z 15 stycznia 2015 r., IV CSK 133/14, LEX nr 1591753). Zbycie przez pierwotnego wierzyciela wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym (także bankowym) prowadzi zatem do tego, że nie może on kontynuować egzekucji na podstawie takiego tytułu i powinien wystąpić niezwłocznie o umorzenie postępowania egzekucyjnego. Przede wszystkim stanowi to jednak podstawę do pozbawienia takiego tytułu wykonalności. Jeżeli więc pozwany zbył sporną wierzytelność, to zaistniały podstawy do uwzględnienia powództwa w całości, bez względu na ewentualny zakres uznania powództwa przez (...) Bank S.A. w W..

Przedstawione powyżej rozważania stanowiły zasadniczą przyczynę dla której Sąd uwzględnił w całości powództwo wywiedzione przez Kredytobiorcę.

Na marginesie należy jedynie dodać, że Sąd w składzie rozpoznającym przedmiotowe żądanie, podziela zarzut powoda odnośnie niedochowania umownej procedury wypowiedzenia Umowy kredytu, co podważa skuteczność oświadczenia woli Banku o wypowiedzeniu tegoż stosunku prawnego i tym samym postawienia całej należności głównej w stan natychmiastowej wykonalności. W myśl bowiem § 18 ust. 7.2 Regulaminu (k. 62), a także §8 ust. 1 lit [b] Umowy (k. 24) Bank miał prawo wypowiedzieć umowę kredytu z zachowaniem 30 - dniowego terminu wypowiedzenia w przypadku: niewykonania lub nieterminowego regulowania przez Kredytobiorcę zobowiązań wobec Banku, w szczególności w przypadku gdy Kredytobiorca zalega w całości lub części z zapłatą dwóch rat Kredytu (pożyczki) i pomimo wezwania do zapłaty nie spłaci zaległości w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. Powód słusznie zarzucał więc pozwanemu, iż ten nie zastosował się do procedury wypowiedzenia umowy w przypadku zaległości w płatnościach rat kapitałowo-odsetkowych. Pozwany nie przedstawił dowodu z którego wynikałoby, iż przed złożeniem oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu, zawartego w piśmie z 21 marca 2012 r. (k. 56), wzywał uprzednio Kredytobiorcę do uregulowania powstałych zaległości w terminie 7 dni od daty utrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy kredytowej. Z uwagi na brak stosownego wezwania (pozwany nie wykazał okoliczności przeciwnej), przyjąć należało, że umowa kredytu łącząca strony, nie została skutecznie wypowiedziana, co musiało skutkować pozbawieniem wykonalności tytułu egzekucyjnego w zakresie rat kapitałowo – odsetkowych, których termin płatności jeszcze nie nastąpił. Nadmienić należy również, iż postępowanie Banku stanowiło nie tylko naruszenie obowiązków umownych, ale także art. 75c Prawa bankowego.

Pozostałe zarzuty podnoszone przez powoda, w sytuacji gdyby dla rozstrzygnięcia sprawy koniecznym byłoby przystąpienie do merytorycznego badania stosunku prawnego w oparciu o który wystawiono rzeczony (...), nie zasługiwałyby na uwzględnienie. Powód podnosił, co najmniej kilka okoliczności faktycznych, w tym odnoszących się do wysokości zadłużenia z powodu zastrzeżenia w umowie klauzul abuzywnych, bezpodstawnego obciążenia ubezpieczeniem niskiego wkładu, bezprawnego zwiększenia oprocentowania kredytu w okresie do ustanowienia hipoteki, błędnie obliczonego oprocentowania – czynników wpływających na wysokość zadłużenia i skuteczność złożonego przez Bank oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu. Powód nie wykazał jednak, w jaki sposób powyższe uchybienia, przekładają się na saldo kredytu obowiązujące w dacie złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu, czy też ogólne saldo zadłużenia w przypadku uznania wypowiedzenia za bezskuteczne. Czy w takiej sytuacji zadłużenie powoda przekraczałoby dwukrotność wymagalnych rat kredytowych, co uprawniałoby bank do zrealizowania postanowień umowy i jej wypowiedzenia. Nawet uznając twierdzenia powoda za słuszne, poczynienie stosownych obliczeń, wymagało wiedzy specjalnej. Wobec jednak podstawowej przyczyny dla której Sąd uwzględnił w całości powództwo (cesja), uznanie powództwa, prowadzenie postępowania dowodowego w tym kierunku przez Sąd z urzędu, czy też szczegółowych rozważań oceniających podniesione przez powoda zarzuty było zbędne.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty procesu. Pozwany uznał powództwo w całości, zatem powódka wygrała proces. Na zasądzone stronie powodowej koszty procesu składało się wynagrodzenie pełnomocnika wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa, zgodnie z § 2

pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015, poz. 1804), czyli kwota 10 817,00 zł oraz opłata sądowa od pozwu w kwocie 1 000,00 zł.

W tym miejscu należy wskazać, że strona pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o obciążenie powoda kosztami procesu w związku z częściowym uznaniem powództwa przy pierwszej czynności procesowej, ewentualnie o nieobciążanie pozwanego kosztami procesu.

Zgodnie z brzmieniem art. 101 k.p.c. zwrot kosztów należy się pozwanemu pomimo uwzględnienia powództwa, jeżeli nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu. Prawo pozwanego do zwrotu kosztów mimo uwzględnienia powództwa będzie uzależnione od jednoczesnego spełnienia dwóch przesłanek: nie dał powodu do wytoczenia sprawy i przy pierwszej czynności procesowej uznał to powództwo. Zdaniem Sądu, powyższy przepis nie znajduje w niniejszej sprawie zastosowania, albowiem nie stosuje się go w wypadkach tzw. orzeczeń koniecznych, tj. w sprawach, w których osiągnięcie zamierzonego skutku prawnego nie może nastąpić w inny sposób, jak tylko przez wytoczenie powództwa (zob. postanowienie SN z 15 grudnia 1965 II CZ 110/65 OSP 1966/7/177). Powyżej opisana sytuacja ma miejsce w przedmiotowej sprawie albowiem powód jedynie poprzez wytoczenie powództwa mógł dochodzić pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, pomimo częściowo zgodnego stanowiska stron, dopiero wyrok Sądu może pozbawić tytuł wykonalności.

Należy zgodzić się również z poglądem, że jeśli zachodzą okoliczności stanowiące podstawę powództwa opozycyjnego, o którym mowa w art. 840 k.p.c., sam fakt dysponowania przez wierzyciela tytułem wykonawczym, który może stanowić podstawę egzekucji, daje dłużnikowi powód do wytoczenia sprawy w rozumieniu art. 101 k.p.c. Dłużnik zasadnie może domagać się zasądzenia zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 98 k.p.c., podnosząc, że zaspokojenie roszczenia nastąpiło na skutek wytoczenia powództwa (zob. postanowienie SN z 06 grudnia 2012 IV CZ 121/12 LEX nr 1288733).

Z powołanych względów orzeczono, jak w sentencji wyroku.